

ሆርሞን (Hormones)

ሆርሞን (Hormones) በሰውነት ውስጥ የሚገኝ የተፈጥሮ ንጥረ ፈሳሽ ነው። ደም ይህንን ሆርሞን (Hormones) ተሽክሞ በሰውነት ውስጥ በመንቀሳቀስ ለተለዩ ሕዋሳት ያቀብላል። ሰውነታችን የተገነባው ከነዚህ በሚሊዮን ከሚቆጠሩ ጥቃቅን ሕዋሳት ነው። እነዚህም የቆዳ ሕዋሳት፣ የጡንቻ ሕዋሳት የደም ሕዋሳትና ሌሎች ብዙዎችን ያጠቃልላል። ለዚያ የተለየ ሆርሞን ተቀባይ የሆኑ የተለዩ ሕዋሳት ሬሴፕተርስ (Receptors) ይባላሉ። ሆርሞንና ሆርሞን ሬሴፕተርስ በአንድ ላይ እንደ ጉንጉትና ቁልፍ አብረው ተደጋግፈው የሚሰሩ ናቸው። ማለትም ቁልፍ ጓጉንቸሩ ላይ ካልገጠመና የራሱ ካልሆነ በሩን ሊከፍት አይችልም። ስለዚህም ሆርሞኑ ከሬሴፕተሩ ጋር የሚገጥም ከሆነ ሕዋሱ ላይ ውጤቱን ያሳያል ማለት አለበለዚያ የማይጣጣምና የማይገጥሙ ከሆነ በሕዋሱ ላይ ምንም ለውጥ ወይም ውጤት አይኖርም።

የሴት ጡት ሕዋሳት ኤስትሮጂንና ፕሮጂስትሮን የሚባሉ ተቀባዮች (Receptors) አሏቸው። እነዚህም ተቀባዮች በሆርሞኖቹ የሚላከውን መልክት ተቀብለው ምን ማድረግ እንዳለባቸው ይመለከታሉ። ስለዚህ እነዚህ ሆርሞኖች ለተቀባዩ (Receptors) የጡት ሴሎች እንዲያደጉ በር መክፈት ከሆነ ይከፍታሉ ወይም የሰሜት ፍላጎት (Stimulate) እንዲሁ ያደርጋሉ። የጡት ካንሰር ሴሎችም እንደዚሁ ተቀባይ አላቸው። ኤስትሮጂንና ፕሮጂስትሮን (Estrogens and Progesterone) በአግባብና ያለአግባብ ያሉትን የጡት ሕዋሳት እንዲባዙ ያደርጋል።

ሐኪምዎ የሆርሞን ተቀባይ መከራ ምርመራ እንዲደረግ ያዛል። ይህም የመከራ ምርመራ የካንሰር ሕዋሳት የሆርሞን ሬሴፕተር (Hormones Receptors) እንዳለው ያሳያል። የካንሰር ሴሎች ለሆርሞን ፕሮጂስትሮን (Hormone Progesterone) ተቀባይ (Receptors) ካላቸው ፕሮ-ካንሰር-ገብ (PR-positive) ተብሎ ይጠራል። የጡት ካንሰር ሕዋሳት ለዚያ ሆርሞን ተቀባይ የሌላቸው ካንሰር-አልባ (PR-negative) እንደሆነ ያሳያል። አር -ካንሰር-አልባ (negative) እና ፕሮ-ካንሰር-አልባ (ER-negative) ለሆርሞን ቴራፒ (PR-negative) ምንም ምላሽ አይሰጡም።

ሆርሞን ሬሴፕተርስ ያላቸው ኢ-ካንሰር-ገብ (ER-positive) እና ፕሮ-ካንሰር-ገብ (PR-positive) የጡት ካንሰር ዓይነቶች ለሆርሞን ቴራፒ (Hormone therapy) በደንብ አድርገው ምላሽ ይሰጣሉ። የሆርሞን ቴራፒ በሚሰጥበት ጊዜ አንዳንድ የሚሰጡት መድኃኒቶች በሰውነት ውስጥ ያለውን የሆርሞን መጠን ሲቀንስ ሌሎች መድኃኒቶች ደግሞ ሆርሞኖቹን ከተቀባዩ (Receptors) እንዲርቁ ያደርጋሉ። ይህም የካንሰርን ሕዋሳት እንዳያደጉ ወይም እንዳይባዙ ለመግታት ይረዳል። ታሞክሲፌን / ኖልባዴክስ (Tamoxifen Nolvadex) የሚባለው መድኃኒት ኤስትሮጂን ሆርሞን ተቀባይ ለሆነው ወደጡት ካንሰር ሕዋሳት እንዳይደርስ ያቆመዋል። ካንሰር ሆርሞን ተቀባይ ባይኖረውም ሌላ በጣም ፍቱን የሆነ የማከሚያ ዘዴዎች አሉ።